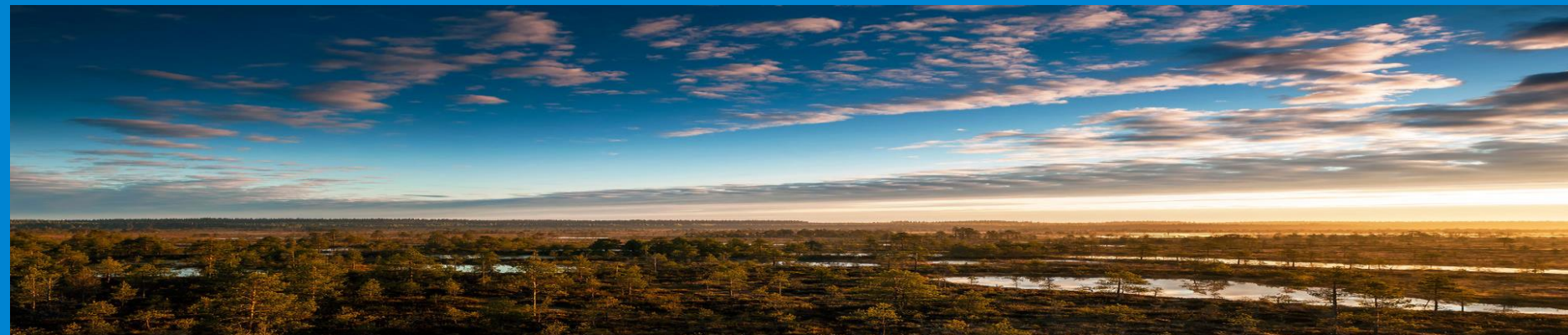

RAHANDUSMINISTEERIUM

Ruumilise planeerimise roheline raamat Esimene tutvustus Tartus 1.11.2017

Anni Konsap, Grete Kindel, Tiit Oidjärv

Tänane päevakava

- kl 14-15 Tutvustus: miks koostame, mida ja kuidas käsitleme
- kl 15-16 Arutelu rühmades
- kl 16-17 Kokkuvõtted ja arutelu

Mis on roheline raamat?

- Poliitikakujundamise dokument, mille eesmärk on analüüsida valdkonna probleemkohti ja pakkuda välja võimalikke lahendusi
  - Järgneda võivad, aga ei pea:
    - seadusemuudatused
    - juhendmaterjalid
    - institutsionaalsed ümberkorraldused
  - Eestis varasemalt koostatud näiteks:
    - Alkoholipoliitika roheline raamat
    - Toitumise ja liikumise roheline raamat
    - Osaluspoliitika roheline raamat
- jm

Miks roheline raamat?

- Maavalitsuste tegevuse lõpetamine
- Planeerimisseadust kahe aastakümne jooksul täiendatud ja muudetud, samas probleemsena näivad süsteemsed küsimused pole muutunud
- Tugevnevad valdkondlikud regulatsioonid
- Surve kiirematele planeeringumenetlustele
- Mitme riigi sarnased küsimusepüstitused

Koostamine

- Koostamine algatatud Rahandusministeeriumi juhtkonna poolt 28.06.2017
- Rohelise raamatu koostab Rahandusministeeriumi planeeringute osakond, kaasates seotud huvigruppe ja ekspertteadmist
- Täna koostamisel uuring „Arengu ruumiline ja strateegiline kavandamine, sh regionaaltasandi funktsioonid ruumilise arengu suunamisel“ (toetus RITA meetmest)
- Lootus saada Euroopa Komisjoni struktuursete reformide toetust

2018
algus:
teemad
lukku

2018
I poolaasta:
analüüs,
kaasamine

2018
sügis:
eelnõu

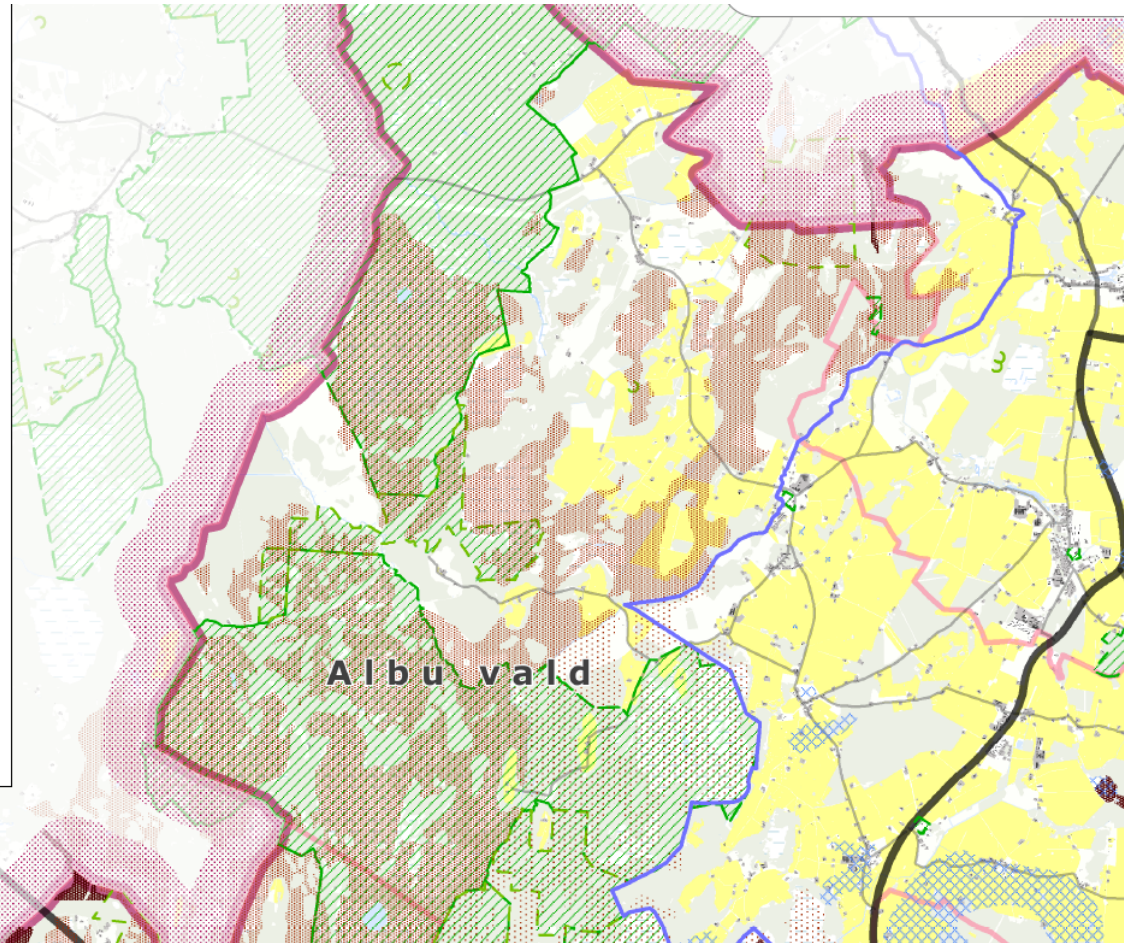
2018
lõpp, 2019
algus:
roheline raamat

1. Ruumiotsused tehakse valdkondlike õigusaktide või üksikotsustega, väljaspool ruumilist planeerimist

- I kategooria maardla
- II kategooria maardla
- III kategooria maardla
- Teemaplaneeringuga määratud E263 maantee trassikoridor
- Eelprojektiga määratud E263 maantee trassikoridor
- Teemaplaneeringu ja eelprojektiga määratud perspektiivne kogujatee

Aluskaart

- Maakonna/Valla/Paikkonna piir
- Mets
- Põld
- Veekogu
- Märgala
- Põhimaantee
- Tugimaantee
- Kõrvalmaantee
- Kahetasandiline ristmik
- Raudtee

Väljavõte Järva MP tööjoonisest

2. Strateegiline ja ruumiline planeerimine ei toimu terviklikult ei riigi ega kohaliku omavalitsuse tasandil

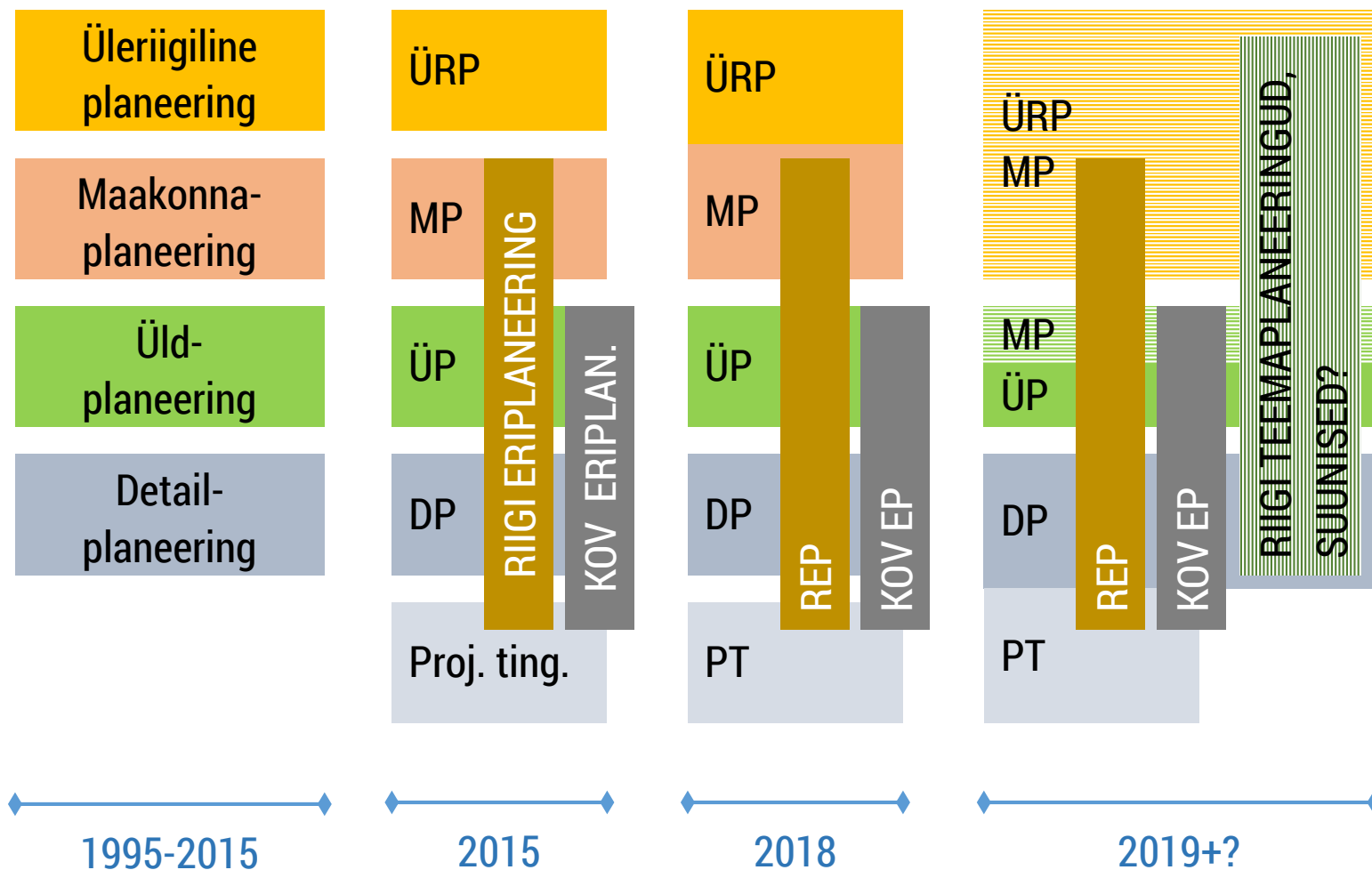
- Haapsalu linna arengukava strateegiline eesmärk 2: *Haapsalu on atraktiivsete aktiivses kasutuses olevate ranna- ja rohealadega heakorrastatud mereäärne kuurortlinn*

- Koolivõrgu optimeerimine läbi sektoripoliitika rakendamise, mitte läbi ruumilise planeerimise

3. Riigi ja kohaliku omavalitsuse funktsioonid ja instrumendid nende täitmiseks on ebaselged

- Riigi planeeringuliigid – strateegilised ja *ad hoc* planeeringud?
- Kui tugevad on riigi planeeringud KOV planeeringute suhtes?
- Mis on maakonnatasandi planeeringuinstrumendid ja kelle käes need on?

4. Ehitamise aluseks olevate planeeringute menetluses osalejate (korraldaja, planeerija, huvitatud isik) rollid ei vasta nende tegelikele funktsioonidele planeeringu koostamisel ja elluviimisel

- Korraldaja
- Huvitatud isik
- Planeerija
- Vastustaja

5. Planeeringud on liialt kitsendavad ja planeeringuprotsessid aeglased, mis pidurdab ettevõtluse arengut. Planeeringud on staatilised, paindumatud

- Keskmiselt kulus 2016 aastal algatatud detailplaneeringu algatamiseks Tallinnas 10,5 kuud
- *Detailplaneeringuga on nähtud alale ette ärimaa sihtotstarve. Ettevõtte tegevusvaldkonnad laienevad, lisandub tootmine. Kas vajalik on uue detailplaneeringu koostamine?*
- Soome 2015 aasta valitsusprogramm: Maakasutus- ja ehitusseadust uuendatakse ehitusvõimaluste lihtsustamiseks

6. Ruumilises planeerimises on kõrge korrupsiooni- või mõjutamise oht

- Vt nt KAPO aastaraamat 2013
- Kasu võib tulla nii ametnikule kui näiteks erakonnale
- Kas KOVi kasu on tõlgendatav lubamatu hüvena?
- Teemat keeruline analüüsida

7. Planeeringu elluviimisega kaasnev majanduslik tulu ja kulu ei jaotu õiglaselt

- Vt nt Riigikontrolli audit 2014
- Reaalselt on valdavas osas KOVides n-ö sotsiaaltaristu tasu, mis ei ole planeerimisseaduse kohane kokkulepe, ent ometi mõjutab oluliselt planeerimisotsuseid.
- Mitmes riigis kohustuste jaotamine seadustatud

8. Planeeringute koostamise regulatsioon ja praktika ei toeta läbimõeldud ruumiotsuseid

<https://www.commondreams.org/>

- Ainult kaalutleja ise st planeeringu kehtestaja saab otsustada kaalutluse sisu objektiivsuse üle. Kellelgi teisel kaalutluse sisu kontrolliõigust ei ole

9. Planeeringute tellimise rahastamise praktika (rahastamine huvitatud isiku poolt) mõjutab oluliselt planeeringulahendusi.

- „Kes maksab, tellib muusika“ (vt nt Sirp 11.11.2010, Äripäev 12.06.2002, EPL 07.04.2017)
- Osades planeeringute rahastamise lepingutes esitatud KOVi kohustusena planeeringu vastuvõtmine
- Keeruline analüüsida

10. Mõjude hindamine planeeringu koostamisel ei toeta paremate planeeringulahenduste väljatöötamist.

- Planeering ja mõjude hindamine on eraldi dokumendid, millel sisulisi seoseid on vähe
- Sotsiaalsete, kultuuriliste ja majanduslike mõjude hindamine ja arvestamine planeeringu protsessides on ebaselge.